

Nordkapp kommune
Postboks 403
9751 HONNINGSVÅG

Att.:

Saksbehandler: Ingunn Diex Rognes, 22995931
Vår ref.: 23/71-8
Deres ref.:
Dato: 12.05.2023

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg og vedtak om stans

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) har gjennomført et dokumenttilsyn av Nordkapp kommune. Tema for tilsynet var å undersøke om Nordkapp kommune oppfyller krav til spesielle inspeksjoner som følger av forskrift om taubaner § 10-13.

Tilsynet ble varslet 13. januar 2023. Virksomheten sendte dokumentasjon den 28. februar 2023. Tilsynet ble gjennomført på vårt kontor ved gjennomgang av innsendt dokumentasjon fra Nordkapp kommune.

Vårt tilsynslag bestod av Ingunn Diex Rognes (tilsynsleder) og Eskil Lorås (medrevisor).

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Virksomheten har sendt inn dokumentasjon som viser at det er gjennomført spesielle inspeksjoner på deler av anlegget, men at det gjenstår viktige punkter som omfatter blant annet ikke-destruktiv testing av viktige deler. I tillegg har dere ikke dokumentert at det er gjennomført magnetinduktiv testing av ståltauet i henhold til forskriftens krav.

Tilsynsrapporten inneholder to vedtak om pålegg og et vedtak om stans.

Vi har ikke mottatt kommentarer til utkast til rapport som ble sendt dere den 14. april 2023. Endelig tilsynsrapport er derfor basert på samme faktum som lå til grunn for utkastet til rapport.

Vedtak

1. Vedtak om fullføring av spesielle inspeksjoner for anlegg 2.19.001

Vi har fattet følgende vedtak:

Nordkapp kommune må dokumentere fullføring av spesielle inspeksjoner på 2.19.001.

Dokumentasjonen må sendes til oss innen **1. august 2023**.

Hva sier regelverket?

For taubaner godkjent etter regelverket som gjaldt før 03.05.2004 var siste frist for gjennomføring av spesielle inspeksjoner den 01.07.2019. Overgangsbestemmelsene ga to års frist fra forskriften ble innført til de spesielle inspeksjonene måtte være utført etter de intervaller som gjelder for spesielle inspeksjoner, jf. forskriften § 19-5. Taubaneforskriften § 10-13 krever at relevante komponenter og konstruksjonsdeler som utsettes for utmattingsbelastning eller utmattingspenninger skal undergis ikke-destruktive prøvinger. Utvelgelsen av hvilke komponenter og konstruksjonsdeler som skal prøves skal skje på bakgrunn av virksomhetens vurdering av hvilke av disse som er mest utsatt for utmatting. Intervallene for inspeksjonene kommer frem av den nevnte bestemmelsen. Dette innebærer at første spesielle inspeksjon senest skulle vært gjennomført etter det som kommer først av 22 500 driftstimer eller 15 år etter første idriftsettelse, jf. forskriften § 10-13 første ledd bokstav a.

SJT har gjort en faglig vurdering av hvilke komponenter som må vurderes for spesielle inspeksjoner. Denne listen ligger i brevet dere mottok med pålegg om innsending av dokumentasjon.

For opphengs- og vippebolter til rullebatterier kan spesielle inspeksjoner begrenses til de mest utmattingsbelastede rullebatterier av type opptrekk, nedtrekk (ett av hver type).

Forskrift om taubaner § 10-13 andre ledd sier at kontroll og prøving av klemmer skal skje etter en plan utarbeidet av leverandøren. Der leverandøren ikke har laget en plan for kontroll og prøving av klemmer, må dere selv vurdere hvilken kontroll og prøving som er tilstrekkelig for sikker drift. Bestemmelser om kontroll og vedlikehold som sikrer tilfredsstillende sikkerhet skal komme frem av sikkerhetsstyringssystemet, jf. § 2-11 tredje ledd bokstav b, som skal bygge på identifisering og vurdering av risiko, og hvordan risikoen skal følges opp jf. bokstav a.

Vår vurdering og praksis på dette punktet er blant annet redegjort for i våre veiledninger. Disse er til opplysning tilgjengelig på sjt.no, se [veiledning om spesielle inspeksjoner](#).

En form for spesielle inspeksjoner er magnetinduktiv prøving av ståltauet. Det følger av forskrift om taubaner § 3-12 at prøving skal skje periodisk og etter en anerkjent metode.

Hva fant vi under tilsynet?

Dere har dokumentert at

- Visuell kontroll er gjennomført av driv- og vendehjulsskive
- Visuell kontroll er gjennomført av rullebatterirammer på mast 3 og mast 5
- Visuell kontroll av hengestenger

Dere har ikke dokumentert ikke-destruktiv testing av

- Drivaksel
- Vendejulsaksel
- Vippebolter i rullebatterier
- Opphengsbolter i rullebatterier
- Klemmer til hengestang

Dere skriver at dere anser at mast 3 og 5 er mest utsatt. Opphengs- og vippeboltene i mast 3 og mast 5 er sjekket etter metoden i NS EN 1308. Denne standarden er ifølge Standard Norge utgått, og er heller ikke relevant for å kontrollere utmatting i de delene av et skitrekk som er underlagt spesielle inspeksjoner. Dere skriver at alder på opphengs- og vippebolter er ukjent, og at disse skal skiftes i 2023.

Driv- og vendejul er inspisert etter NS EN 1308. Vendejulet skal få nytt lager i 2024 og dere skriver at dere vil vurdere å bytte eller gjennomføre røntgentesting av vendejulsakslingen samtidig.

Klemmer til hengestang er sjekket årlig etter produsentens anvisninger, men dere skriver ikke hva denne kontrollen innebærer. Dere bytter klemmer ved tegn på slitasje, men har ikke beskrevet hva som skal til for at klemmene skiftes ut. Vi antar at denne årlige kontrollen ikke erstatter den grundigere kontrollen som spesielle inspeksjoner medfører.

Vår vurdering

Anlegg 2.19.001 er 38 år gammelt, og dere har ikke dokumentert at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt for utmattingsbelastede deler, eller at de utmattingsbelastede delene i anlegget er byttet de siste 15 årene.

Ved ikke å ha utført spesielle inspeksjoner, som forskriften krever, har dere ikke tilstrekkelig kontroll på risiko i forbindelse med drift av anlegget.

Dere skriver at dere har intensjoner om å bytte ut opphengs- og vippebolter i 2023. Vi veileder om at dersom de mest utmattingsbelastede boltene skiftes ut, så må det gjøres NDT av disse boltene for å undersøke tilstanden. Dette gjøres for at virksomheten skal kjenne tilstanden i de andre boltene som ikke skiftes ut. Dersom det oppdages sprekker i de mest utmattingsbelastede boltene må det gjøres NDT av de nest mest utmattingsbelastede boltene. En utskifning av bare noen av boltene gjør at man får ulike inspeksjonsintervaller på de ulike rullebatteriene i anlegget, og dette må gjenspeiles i vedlikeholdsplanene til virksomheten. Bolter som skiftes ut skal underlegges første inspeksjon etter 15 år, så etter 10 år og deretter hvert 5. år, men bolter som kontrolleres med NDT skal inspiseres igjen etter 5 år.

At virksomheten ikke har fullført spesielle inspeksjoner er et brudd på regelverket.

2. Vedtak om gjennomføring av magnetinduktiv prøving for anlegg 2.19.001

Vi har fattet følgende vedtak:

Nordkapp kommune må dokumentere gjennomføring av magnetinduktiv prøving av ståltauet på 2.19.001.

Dokumentasjonen må sendes til oss innen **15. mai 2023**.

Hva sier regelverket?

Ståltau skal periodisk prøves magnetinduktivt eller med annen anerkjent metode, jf. forskriftens § 3-12 første ledd. Magnetinduktiv prøving av ståltauet må gjennomføres i tråd med bestemmelsen. Etter § 3-12 sjette ledd skal rapport etter gjennomført MIP sendes Statens jernbanetilsyn uten opphold.

Vår vurdering

Vårt register viser at magnetinduktiv prøving skulle vært gjennomført i 2020. Dere har ikke sendt inn rapport fra gjennomført MIP siden 2017. Vi legger derfor til grunn at det ikke er gjennomført MIP for anlegg 2.19.001.

Kravet om magnetinduktiv prøving av ståltauet er satt med tanke på den risiko som foreligger ved at tauet eventuelt har skader som ikke er avdekket, og som dermed kan føre til brudd i trekktauet. Konsekvensen av et brudd kan være at publikum skades av tau-enden (piskeslag), snorbokser faller i hodet på publikum, eller at belastningen på vendestasjonen kan bli så stor at den ødelegges. Brudd i trekktauet kan derfor medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet for publikum fordi tauets tilstand er ukjent.

Manglende gjennomføring av MIP er et brudd på taubaneforskriftens § 3-12.

Vedtak om stans

Ettersom dere ikke kan dokumentere at dere har gjennomført magnetinduktiv prøving (MIP) for anlegg 2.19.001, har vi vedtatt stans av skitrekket.

*Nordkapp kommune pålegges å stanse driften av anlegg 2.19.001 **senest den 15. mai 2023.***

Når dere har gjennomført MIP må dere ta kontakt med oss. Når vi har mottatt dokumentasjon fra dere, vil vi vurdere saken og om drift kan starte opp igjen.

Forankring i lovverket

SJT har hjemmel i lov om taubaner § 16 til å pålegge stans av driften helt eller delvis eller opphør av bruk med øyeblikkelig virkning dersom vi har funnet forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet.

Ståltau skal periodisk prøves magnetinduktivt eller med annen anerkjent metode, jf. forskriftens § 3-12 første ledd. Magnetinduktiv prøving av ståltauet må gjennomføres i tråd med bestemmelsen. Etter § 3-12 sjette ledd skal rapport etter gjennomført MIP sendes Statens jernbanetilsyn uten opphold.

Vedtak om stans av drift betyr at anlegg 2.19.001 ikke kan drives før forholdet er rettet, dokumentasjon om dette er sendt Statens jernbanetilsyn, og vi har bekreftet at drift kan starte opp igjen. Stans medfører ikke at dere mister driftstillatelsen. Det er ikke nødvendig å søke ny driftstillatelse som følge av et stansvedtak.

Vurdering

Vi kan fatte vedtak om stans dersom det avdekkes forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet. Vårt register viser at magnetinduktiv prøving skulle vært gjennomført i 2020.

Dere har ikke sendt inn rapport fra gjennomført MIP siden 2017. Vi legger derfor til grunn at det ikke er gjennomført MIP for anlegg 2.19.001.

Kravet om magnetinduktiv prøving av ståltauet er satt med tanke på den risiko som foreligger ved at tauet eventuelt har skader som ikke er avdekket, og som dermed kan føre til brudd i trekktauet. Konsekvensen av et brudd kan være at publikum skades av tau-enden (piskeslag), snorbokser faller i hodet på publikum, eller at belastningen på vendestasjonen kan bli så stor at den ødelegges. Brudd i trekktauet kan derfor medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet for publikum fordi tauets tilstand er ukjent.

Det foreligger derfor brudd på taubaneforskriftens § 3-12.

Statens jernbanetilsyn vurderer det ovennevnte som alvorlig med tanke på å ivareta sikker drift av anleggene.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtak innen 3 uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegg med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Andre forhold

Vi har ikke notert andre forhold som vi anser som relevant å rapportere i forbindelse med dette tilsynet.

Vi viser til våre veiledere for taubane på <https://www.sjt.no/taubane/veiledning-taubane/>

Rapportdato:
12.05.2023

Geir-Rune Samstad
senioringeniør - revisjonsleder, tilsyn

Ingunn Diex Rognes
tilsynsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om fornøyelsesinnretninger §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å uttale dere til varsel om vedtak

Dersom dere har fått varsel om at vi vurderer å fatte vedtak, har dere rett til å uttale dere. Gi beskjed hvis dere mener at vi har lagt feil fakta til grunn for varsel om vedtak, situasjonen har endret seg, at vedtaket er unødvendig, urimelig eller umulig å gjennomføre innen fristen vi har angitt. Uttalelsen med deres kommentarer til varsel om vedtak kan sendes til vår skjemaløsning på våre nettsider: [Skjema for innsending av dokumentasjon](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

---

¹ Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-1912-06-14-1

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-2022-06-17-63 01.07.2022

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2021-06-18-124 01.07.2021

